РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2021/1657 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 29 април 2021 година

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) за финансовата 2019 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) за финансовата 2019 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0098/2021),

А. като има предвид, че според отчета за приходите и разходите ([1]) окончателният бюджет на Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) („Агенцията“) за финансовата 2019 година възлиза на 288 403 000 EUR, което представлява значително увеличение с 40,23% в сравнение с 2018 г.; като има предвид, че увеличението е свързано със сумата, пренесена от 2018 г., и с увеличаването на работното натоварване и на персонала; като има предвид, че бюджетът на Агенцията се осигурява почти изцяло от бюджета на Съюза;

Б. като има предвид, че Сметната палата („Палатата“) в своя доклад относно годишните отчети на Агенцията за финансовата 2019 година („доклада на Палатата“), заяви, че е получила достатъчна увереност, че годишните отчети на Агенцията са надеждни и че свързаните с тях операции са законосъобразни и редовни;

Бюджетно и финансово управление

1. изразява съжаление, че усилията за контрол на бюджета през финансовата 2019 година са довели до степен на изпълнение на бюджета от 44,51%, което представлява намаление с 30,67% в сравнение с 2018 г.; отбелязва, че ниската степен на изпълнение се дължи на липсата на съответствие между бюджетното планиране за нови задачи, представено в съответните законодателни финансови обосновки, изготвени от Комисията, и действителната дата на влизане в сила на съответните правни актове или на приключването на последващи актове, както и късното приемане и влизане в сила на някои правни актове; отбелязва, че поради ниската степен на изпълнение на бюджета Агенцията е върнала 66 милиона евро на Комисията под формата на бюджетни кредити за плащания, включително 23 милиона евро, които не са били поискани при съставянето на бюджета, и е пренесла 159 милиона евро бюджетни кредити за поети задължения, за което е имало разрешение от управителния съвет; отбелязва, че това поставя под въпрос допусканията при планирането в законодателните финансови обосновки, изготвени от Комисията; отбелязва, че включването на значителен размер ресурси в бюджета за прилагането на законодателство, което все още не е прието, представлява сериозен риск за ефикасното използване на бюджетните кредити, по-специално за бюджетните кредити, които не са поискани от самата Агенция; отбелязва, че проблемът с изпълнението на бюджета е бил докладван от Палатата и за финансовата 2018 година; отбелязва, че според отговора на Агенцията рисковете, свързани с включването на ресурси в бюджета на Агенцията за законодателство, което все още не е прието, системно се докладват на управителния съвет; призовава Агенцията да подобри съвместно с Комисията съгласуването на бюджетното планиране с графика на съответните правни актове; призовава Комисията да включи Агенцията в изготвянето на съответните законодателни финансови обосновки на възможно най-ранен етап; отбелязва също така, че степента на изпълнение за бюджетните кредити за плащания е 92,28%, което представлява намаление с 1,80% в сравнение с 2018 г.;

2. отбелязва по отношение на последващите действия във връзка с коментара на органа по освобождаване от отговорност, направен през предходната година относно споразумението за изграждане на новите помещения на Агенцията в Страсбург, че Агенцията е внесла писмени становища в Първоинстанционния съд в Страсбург на 15 май 2018 г. и на 15 февруари 2019 г., и че преговорите с цел извънсъдебно уреждане на спора са били възобновени през април 2019 г.; отбелязва, че между декември 2019 г. и април 2020 г. се е състояла втора размяна на писмени изявления и по двете дела в Административния съд в Страсбург (финансов иск и искане за поемане), и че на 20 май 2020 г. Административният съд е потвърдил, че досъдебната фаза е приключила и за двете дела; отбелязва, че съдебните заседания по двете дела са проведени на 23 юли 2020 г. и че Административният съд

([1]) ОВ C 107, 31.3.2020 г., стр. 172.

е отхвърлил изцяло и двете искания; отбелязва, че на 22 септември 2020 г. жалбоподателят е подал две жалби пред Апелативния административен съд в Нанси; отбелязва, че крайният срок за Агенцията да представи писмена защита пред Апелативния административен съд в Нанси е бил 10 февруари 2021 г.; призовава Агенцията да информира органа по освобождаване от отговорност, когато бъдат постановени решенията на Апелативния административен съд в Нанси;

Резултати от дейността

3. приветства факта, че Агенцията използва някои инструменти, като например ключови показатели за ефективност, за оценка на добавената стойност, осигурявана от нейните дейности, и за подобряване на управлението на бюджета си, като например броя на установените критични недостатъци по време на изпитванията за сигурност, процента на установените рискове за сигурността, третирани чрез подсигурени проверки за сигурност, и процента на определените в годишната работна програма дейности, които са осъществени или се движат по график;

4. напомня на Агенцията необходимостта от редовно преразглеждане и актуализиране на нейната система за измерване на изпълнението и ключови показатели за ефективност, за да се гарантират нейният ефективен принос и експертен опит на равнището на Съюза; насърчава Агенцията да анализира внимателно измерените резултати от изпълнението и да използва тези анализи за подобряване на своята стратегия и планирането на дейността си;

5. подчертава, че Агенцията дава важен принос за една по-безопасна Европа, като гарантира спрямо поверената ѝ информация най-високи нива на сигурност на информацията и на защита на данните чрез предоставяне на висококачествени услуги и подпомагане на привеждането на технологичния капацитет на държавите членки в съответствие с техните потребности; обръща внимание на необходимостта да се предприемат всички необходими мерки, за да се избегне всякакъв риск за обработваната информация; припомня, че капацитетът на Агенцията за подобряване на съществуващите информационни системи и за разработване на нови беше подобрен чрез новия ѝ мандат, който влезе в сила през декември 2018 г.; припомня, че 2019 г. беше първата пълна година след влизането в сила на Регламент (ЕС) 2018/1726 ([2]) и приветства усилията, положени от Агенцията за адаптацията към тези нови правила;

6. отбелязва със задоволство, че Агенцията има за цел да гарантира ефикасност на разходите и икономии от мащаба чрез обединяване на ресурси със и чрез други агенции посредством участие в междуинституционални покани за участие в процедури за възлагане и в договорни споразумения с други доставчици на услуги, за да се намалят административните разходи и да се избегне дублирането на хоризонтални услуги; насърчава Агенцията да разшири участието си в междуинституционалното сътрудничество и в областите на киберсигурността и екологичния преход; отбелязва, че Агенцията работи в тясно сътрудничество с агенциите в областта на правосъдието и вътрешните работи и че са налице работни договорености и планове за сътрудничество с Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие, Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането, Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането, Агенцията на Европейския съюз за основните права, Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност и Европейската агенция за гранична и брегова охрана; насърчава и призовава Агенцията да продължи с активния стремеж към по-нататъшно и по-широко сътрудничество и обмен на добри практики с други агенции на Съюза, с цел подобряване на ефикасността (по-специално по отношение на човешките ресурси, управлението на сгради, ИТ услугите и сигурността);

7. отбелязва, предвид забележките и коментарите, направени през 2018 г. от органа по освобождаването от отговорност, че Агенцията управлява три отделни, неинтегрирани широкомащабни информационно-технологични системи и че различните срокове за разработване и ограниченията, произтичащи от трите различни правни рамки, регламентиращи тези системи, са причината ИТ системите да бъдат изградени отделно една от друга и по неинтегриран начин; отбелязва, че Агенцията е стартирала междусекторната техническа рамка за възлагане на обществена поръчка, която има за цел значително да повиши ефикасността и икономиите от мащаба и да отрази по-добре новата организационна структура на оперативния отдел, и призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност за постигнатия напредък;

8. отбелязва, че през 2019 г. Агенцията е стартирала програма за корпоративно преобразуване, наречена eu-LISA 2.0, с цел организацията на Агенцията да бъде приведена в съответствие с новия ѝ мандат и отговорности, като същевременно се гарантира, че проектът за реорганизация е открит, прозрачен и приобщава персонала на Агенцията; отбелязва, че Агенцията е приключила промяна на организационната си структура на 1 септември 2019 г. и че са били разработени и приложени изцяло нови организационни матрични структури за оперативния отдел и отдела за корпоративно управление;

9. приветства новата организационна структура, въведена от Агенцията, която укрепва капацитета, необходим за оперативно планиране и за свързаното с това възлагане на обществени поръчки, включително предоставянето на правна и техническа информация; призовава обаче за по-нататъшни усилия за гарантиране на спазването на правилата за възлагане на обществени поръчки и за по-точен вътрешен контрол и докладване;

([2]) Регламент (ЕС) 2018/1726 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. относно Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA), за изменение на Регламент (ЕО) № 1987/2006 и Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 99).

10. приветства напредъка, постигнат по отношение на препоръките на Палатата от предходни години, както и факта, че от началото на 2019 г. Агенцията публикува обявленията за свободни длъжности на уебсайта на Европейската служба за подбор на персонал;

Политика относно персонала

11. отбелязва със загриженост, че към 31 декември 2019 г. са били заети само 89,53% от бройките по щатното разписание, като са назначени 154 срочно наети служители от общо 172 свободни длъжности за тази категория служители, разрешени съгласно бюджета на Съюза (в сравнение със 136 разрешени щатни бройки за 2018 г.); отбелязва, че освен това през 2019 г. за Агенцията са работили 61 договорно наети служители и 8 командировани национални експерти;

12. отбелязва със загриженост липсата на баланс между половете през 2019 г. на равнището на висшето ръководство, сред членовете на управителния съвет (50 мъже и 8 жени) и сред персонала; приканва Агенцията да увеличи усилията си за постигане на баланс между половете на всички равнища; изисква от Комисията и държавите членки при номинирането на своите членове на управителния съвет на Агенцията да вземат предвид, че е важно да се осигури баланс между половете;

13. насърчава Агенцията да продължи разработването на дългосрочна рамка за политиката в областта на човешките ресурси, която да включва баланса между професионалния и личния живот, професионалното ориентиране и професионалното развитие през целия живот, баланса между половете, работата от разстояние, географския баланс и наемането и интегрирането на хора с увреждания;

14. отбелязва, че според доклада на Палатата одитът на процедурите за набиране на персонал показва, че оценяването на заявленията по критериите за допустимост не винаги е било достатъчно стриктно, а в един от случаите е довело до неравно третиране на кандидати; отбелязва въз основа на отговора на Агенцията, че тя признава тази констатация и се ангажира да гарантира равно третиране на всички кандидати;

15. отбелязва, че обемът на работа на Агенцията се е увеличил значително през годините и че ограниченият брой служители продължава да бъде едно от основните предизвикателства за Агенцията както в краткосрочен, така и в дългосрочен план; отбелязва, че Агенцията е очаквала броят на служителите да нарасне до над 300 служители до края на 2020 г.; потвърждава, че това увеличение на персонала подлежи на одобрение от Парламента и Съвета и че Агенцията се опитва да смекчи последиците от ограничения брой служители чрез промяна в приоритетността на задачите и бързо набиране на персонал; изтъква, че настоящата практика за набиране на персонала, необходим за прилагането на даден нормативен акт, едва след влизането му в сила, разчита на наличния персонал за провеждането на подготвителни мерки за прилагането на съответния правен акт, което води до прекомерно натоварване на капацитета на основния екип на Агенцията, а това поражда риск за изпълнението на ежедневните задачи на Агенцията; призовава Комисията да позволи предварително наемане на част от служителите, предвидени в предложението за даден правен акт, за да се даде възможност на Агенцията да се подготви ефективно за прилагането на съответния правен акт;

16. отбелязва трудностите, пред които е изправена Агенцията при набирането на квалифициран персонал и задържането на такъв персонал за по-дълъг период от време; подчертава важната роля по този въпрос, която има годишното решение относно корекционния коефициент, приложим към възнагражденията и пенсиите на длъжностните лица и другите служители на Съюза; подчертава, че корекционните коефициенти варират значително между отделните държави членки, което оказва сериозно въздействие върху способността на агенциите, намиращи се в държави членки с по-ниски корекционни коефициенти, да набират и задържат персонал и експертен опит; призовава Комисията да разгледа възможността за определяне на различни корекционни коефициенти на базата на регионална, а не на национална оценка; подчертава, че седалищата на агенциите в държави членки с по-ниски корекционни коефициенти обикновено се намират в столиците, където разходите за живот и издръжка са значително по-високи, отколкото в други части на тези държави членки;

17. отбелязва, че с оглед на мащаба и сложността на своята дейност Агенцията не може да избегне използването на частни изпълнители и че Агенцията запазва услугите на 96 външни доставчици на услуги, без да включва членовете на персонала на дружествата, с които е сключен договор за подпомагане на Агенцията в оперативното управление на съществуващите системи или за разработването на новите системи; отбелязва, че през 2019 г. Агенцията е поискала одобрение за допълнителни служители (17 договорно наети служители), но че Комисията не е дала такова одобрение; отбелязва, че зависимостта от частни изпълнители може да бъде намалена само чрез допълнително значително увеличение на персонала в рамките на Агенцията, надхвърлящо бройката в настоящото ѝ щатно разписание;

18. отбелязва, че Агенцията е приела политика на защита на личното достойнство и предотвратяване на случаи на тормоз; отбелязва, че вследствие на искане от служител през октомври 2018 г. Агенцията е започнала административно разследване през 2019 г., което е приключило през септември 2019 г. с налагане на дисциплинарна мярка; потвърждава, че тази дисциплинарна мярка е обжалвана и че Агенцията е дала своя отговор на 3 август 2020 г.; отбелязва, че засегнатият служител е завел дело пред Общия съд; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаване от отговорност до юни 2021 г. относно постигнатия напредък и, ако е приложимо, относно коригиращите мерки, предприети след окончателно решение на Общия съд; отбелязва, че въз основа на данните от доверените съветници през 2019 г. са докладвани девет случая на тормоз, но нито един от тези случаи не е довел до молба на служител за оказване на подкрепа в рамките на официални или неофициални процедури;

Обществени поръчки

19. отбелязва, че според доклада на Палатата плащане в размер на 284 000 EUR във връзка с предоставянето на „корективна поддръжка в работен порядък на Шенгенската информационна система“ по рамков договор (договор за MWS) се отнася до период, който не е обхванат от срока на договора за MWS, и в резултат на това не е в съответствие с договорните клаузи; отбелязва, че според отговора на Агенцията тази констатация се отнася до удължаването на срока за корективна поддръжка на Шенгенската информационна система по неизбежни оперативни причини, която вече е била включена в доклад относно отчетите на Агенцията за 2018 г., и че не са могли да бъдат предприети корективни действия;

20. отбелязва по отношение на последващите действия във връзка с констатациите на Палатата за предходната година, че формулата за оценка, предвидена в спецификациите за договора за MWS, е различна от посочената в документа с въпросите и отговорите за оферентите и че Агенцията следва да засили вътрешния контрол във връзка с обществените поръчки; отбелязва, че според последващата констатация от страна на Агенцията последваща оценка не е включена като функция в рамките на процедурата за възлагане на обществени поръчки поради липсата на разпределени човешки ресурси, но че Агенцията е предприела стъпки с цел намаляване на риска, подчертан в забележката, чрез укрепване на капацитета за управление на договорите и доставчиците и чрез преразпределяне на персонала, отговорен за подготовката и оценката на офертата, към други оперативни роли;

21. отбелязва по отношение на последващите действия във връзка с констатациите на Палатата за предходната година, че Агенцията е увеличила цените по даден рамков договор, без да го изменя, и е удължила един конкретен договор след изтичането на срока на действие на рамковия договор; отбелязва, че Агенцията е предприела стъпки за укрепване на управлението на договорите и доставчиците;

Предотвратяване и управление на конфликти на интереси, етика и прозрачност

22. отбелязва действащите мерки на Агенцията и настоящите усилия за осигуряване на прозрачност, предотвратяване и управление на конфликти на интереси, както и по отношение на лицата, подаващи сигнали за нередности; отбелязва, че Агенцията разполага с правила за предотвратяване и управление на конфликти на интереси за членовете на своя персонал; отбелязва, че през 2019 г. Агенцията е организирала една сесия относно етиката и почтеността с акцент върху подаването на сигнали за нередности и измами, проведена с участието на представител на Европейска служба за борба с измамите (OLAF), две обучителни сесии относно етиката и кодекса за поведение, обхващащи предотвратяването на тормоз и подаването на сигнали за нередности, с участието на доверените съветници на Агенцията, и три обучителни сесии относно управлението на конфликти на интереси; отбелязва, че през 2019 г. са подадени 106 декларации за интереси от служители, назначени като агент или проверяващи оперативните и финансовите потоци, както и от нови служители, от които 21 са декларирали интерес, и че за един служител е било препоръчано да не участва в няколко действия, за да се спазят правилата за предотвратяване на конфликти на интереси; отбелязва, че през юни 2020 г. се очакваше управителният съвет да приеме нови правила относно конфликтите на интереси, които да се прилагат за всички служители на Агенцията, включително за нейното висше ръководство; призовава Агенцията да докладва в срок до юни 2021 г. на органа по освобождаване от отговорност относно постигнатия напредък;

23. подчертава факта, че настоящата етична рамка, приложима за институциите и агенциите на Съюза, е засегната от значителни недостатъци поради своята разпокъсаност и липса на координация между действащите разпоредби; подчертава, че тези въпроси следва да бъдат решени чрез създаване на обща етична рамка, която да гарантира прилагането на високи етични стандарти от всички институции и агенции на Съюза;

24. подчертава, че някои длъжностни лица попълват декларации за липса на конфликт на интереси и предоставят самооценки по отношение на спазването на етичните стандарти; подчертава обаче, че такива лични декларации и самооценки не са достатъчни и че следователно е необходим допълнителен контрол;

25. отбелязва, че според отговора на Агенцията не съществува задължение по силата на нормативен акт за публикуване на автобиографиите на членовете на нейния управителния съвет; подчертава в това отношение, че агенциите на Съюза следва да дадат пример по отношение на прозрачността и призовава членовете на управителния съвет да публикуват автобиографиите си на уебсайта на Агенцията; отбелязва, че Агенцията ще продължи да насърчава представителите на управителния съвет да предоставят автобиографиите си с цел повишаване на прозрачността; призовава Агенцията да докладва в срок до юни 2021 г. на органа по освобождаване от отговорност относно постигнатия напредък;

Вътрешен контрол

26. отбелязва, че службата за вътрешен одит, в резултат на проведения през 2019 г. одит на тема „Наемане на персонал, управление и ангажиране на доставчици на структурни услуги (ДСУ) и организационна етика на Агенцията“, е приключила два „много важни“ въпроса; отбелязва, че Агенцията ще въведе план за действие в отговор на констатациите; призовава Агенцията да докладва на органа по освобождаването от отговорност относно изпълнението на одитните препоръки;

27. отбелязва с оглед на коментарите и констатациите на органа по освобождаване от отговорност във връзка с неизпълнените одитни препоръки, че в края на 2019 г. степента на изпълнение на одитните препоръки е 62% (21 изпълнени от общо 34 препоръки); отбелязва, че общо 32 препоръки са били неизпълнени в края на 2019 г., от които нито една не е била „критична“; отбелязва, че през 2020 г. Агенцията е предприела твърди и спешни действия, насочени към изпълнението на забавените препоръки, включително предоставянето на преразгледани целеви дати за изпълнение; призовава Агенцията да докладва в срок до юни 2021 г. на органа по освобождаването от отговорност относно изпълнението на одитните препоръки;

28. отбелязва, че Агенцията е приела и въвела преразгледаната рамка за вътрешен контрол в началото на 2019 г.;

29. подчертава, че е важно да се увеличи цифровизацията на Агенцията по отношение на вътрешните операции и управленските процедури; подчертава необходимостта Агенцията да продължи да бъде проактивна в това отношение, за да се избегне на всяка цена цифрово разделение между агенциите; обръща внимание обаче на необходимостта да се предприемат всички необходими мерки за сигурност, за да се избегне всякакъв риск за онлайн сигурността на обработваната от Агенцията информация;

30. отбелязва положените усилия за повишаване на киберсигурността и на защитата на данните в Агенцията;

Други коментари

31. отбелязва, че в очакване на оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза Агенцията извърши цялата необходима подготовка за прекратяване на връзката с Обединеното кралство и евентуално заличаване на данните на Обединеното кралство от Шенгенската информационна система и Европейската база данни за дактилоскопични отпечатъци в областта на убежището, както и когато това се изисква от правната рамка; отбелязва, че Агенцията е извършила необходимата подготовка за прилагането на разпоредбите на Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия ([3]) и съответните насоки на Комисията относно участието на Обединеното кралство в управителните органи на Агенцията, управлението на човешките ресурси, статистическите доклади и други важни въпроси;

32. приветства активното онлайн присъствие на Агенцията през 2019 г.; насърчава Агенцията да продължи да популяризира своята работа, научни изследвания и дейности, за да повиши видимостта си в обществото;

33. по отношение на други забележки, придружаващи решението за освобождаване от отговорност, които имат хоризонтален характер, препраща към своята резолюция от 29 април 2021 г. ([4]) относно резултатите от дейността, финансовото управление и контрола на агенциите.

([3]) ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7.
([4]) Приети текстове, P9_TA(2021)0215.